

Investér i Danmark

**FAGBEVÆGELSENS
HOVEDORGANISATION**

Indhold

Forord v. Lizette Risgaard, formand for FH 3

Lønmodtagerne er klar til fremtiden – nu skal vi gribe mulighederne! 5

Lønmodtagerne er villige til at omstille sig 5

Teknologi er velkommen på danske arbejdspladser 6

Automatisering og digitalisering kan gøre arbejdslivet bedre 6

Udnyt potentialet ved at investere i mennesker, teknologi og tryghed 7

Tema 1

Investér i mennesker 9

Manglende planlægning spænder ben for efteruddannelse 9

Stop nedskæringer på uddannelsesområdet 10

Investeringer i ledige fører til varige job 11

Jobrotationsordningen slår fire fluer med ét smæk 12

Tema 2

Investér i teknologi og infrastruktur 15

Teknologifradrag til SMV'er 15

Øgede offentlige investeringer i forskning 16

Staten som langsigtet investor – etabler Danmarks Investeringsfond 17

Ambitiøse investeringer i vedvarende energi og energieffektivitet 18

Masterplan for grøn transport og god infrastruktur 19

Tema 3

Investér i tryghed 21

Indfør et ulighedsstop 21

Styrk trygheden på arbejdsmarkedet 23

Bedre arbejdsmiljø 24

Forord

Hvordan skaber vi et rigere Danmark for alle?

Det sætter vi på dagsordenen den 8. april 2019 på Lønmodtagernes Topmøde. Folketingsvalget nærmer sig, og vi har inviteret statsminister Lars Løkke Rasmussen, Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen og resten af Folketingets partier, så vi sammen kan drøfte FH's opfordring til en ny regering: Investér i Danmark. For der er behov for flere investeringer for at sikre et mere velstående Danmark. Der er brug for langsigtede investeringer. Investeringer i teknologi, i tryghed og i mennesker.

Produktivitetsvæksten har de senere år haft svært ved at få luft under vingerne. Det skyldes blandt andet, at der ikke er investeret nok i kapitalapparatet, i ny teknologi og uddannelse. Vi vil sætte fokus på, hvordan vi kan arbejde bedre – til gavn for væksten, for jobskabelsen, for hele Danmark. Det er klogere end et meget ensidigt fokus på at øge arbejdsudbuddet.

Det handler først og fremmest om at investere mere i kloge hoveder og kloge hænder. Vi bliver nødt til at klæde folk på til fremtiden. Ikke bare for at give dem muligheder – men også mod på fremtidens arbejdsmarked. Vi skal byde robotter og kunstig intelligens velkomne som nye redskaber – som nye 'kolleger' på arbejdspladsen. Danmark skal investere mere i uddannelse og i livslang læring. Men hvis man skal have modet til at gå forrest, kræver det også tryghed. For trygge mennesker tør.

Ud over investeringer i mennesker, så forudsætter et rigere Danmark også investeringer i teknologi.

Danmark har tidligere formået at skabe

erhvervsmæssige styrkepositioner på områder, hvor store samfundsmæssige udfordringer har medført høj international efterspørgsel. Det skyldes i høj grad, at staten tidligt har skabt et marked for disse produkter, understøttet deres udvikling gennem gode rammevilkår – og stået parat til at købe dem, når de var færdigudviklede. Det har fremelsket gode, produktive danske arbejdspladser. Andre lande bruger i stigende grad den opskrift. Derfor er det ikke nok at fortsætte som hidtil. Danmark skal igen gå forrest med flere investeringer i fx energieffektivitet, grøn transport og vindmølleparker. Samtidig skal vi poste flere penge i at udvikle ny medicin og velfærdsteknologi. Det kræver, at vi i højere grad bruger staten som en langsigtet, tålmodig investor.

Vi må aktivt investere i en grøn, sund og socialt retfærdig fremtid for at komme sikkert i havn i det 21. århundrede. Det kræver, at vi aktiverer fællesskabets muskler og sætter alle sejl til. Vi skal ikke være bange for vores egen skygge.

Alle i Danmark skal huske at markedet er en god tjener, men en elendig herre. Derfor håber jeg, at alle Folketingets partier vil høre vores budskab fra Lønmodtagernes Topmøde: Investér i Danmark!

A handwritten signature in black ink, reading 'Lizette Risgaard'.

Lizette Risgaard
Formand for FH,
Fagbevægelsens Hovedorganisation

Lønmodtagerne er klar til fremtiden – nu skal vi gribe mulighederne!

Lønmodtagerne er villige til at omstille sig

Det er efterhånden en gammel fordom uden hold i virkeligheden, at danske lønmodtagere ikke er villige til forandring og at omstille sig til fremtiden. Det bekræfter en ny undersøgelse af danske lønmodtageres arbejdsliv foretaget af Danmark Statistik for FH.

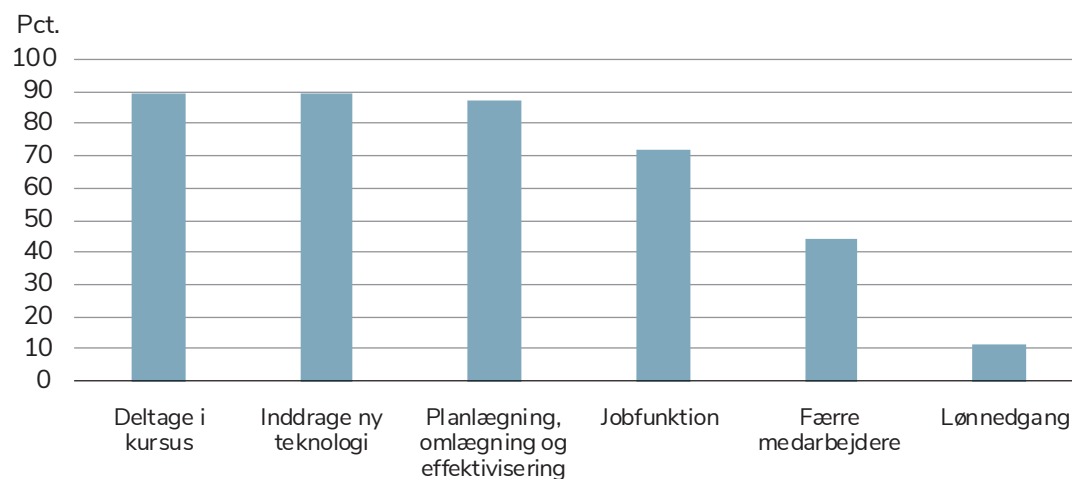
I undersøgelsen har Danmarks Statistik spurgt næsten 3.000 lønmodtagere og arbejdsløse ind til, hvordan en lang række faktorer påvirker deres arbejdsliv i dag og i fremtiden. Langt de fleste lønmodtagere ser meget lyst på fremtiden,

og de forandringer, der følger med. Det er hovedkonklusionen.

Teknologiske fremskridt og nye arbejdsgange kræver, at lønmodtagerne er indstillet på forandring. Og det er lønmodtagerne i meget høj grad. 9 ud af 10 lønmodtagere tilkendegiver, at de er villige til at deltage i kurser, inddrage ny teknologi og deltage i omlægninger og effektiviseringer. Og 7 ud af 10 er villig til skifte jobfunktion.

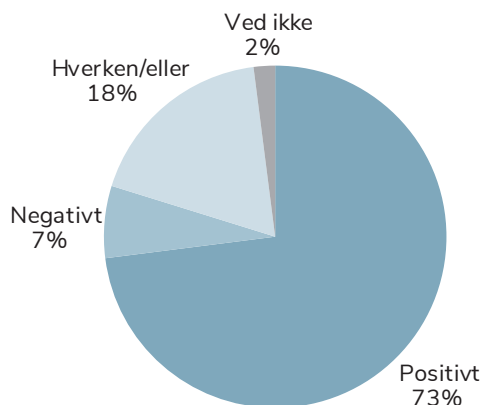
Lønmodtagerne er mere skeptiske i forhold til at miste deres kolleger på arbejdspladsen. Og det er kun hver tiende, der er villig til lønnedgang.

Lønmodtagernes villighed til forandringer

Anm.: Andel der svarer i høj eller nogen grad på spørgsmålet: I hvilken grad vil du være villig til at [...] for at sikre dit job?
Kilde: FH's survey om arbejdsliv, 2019.

Påvirker ny teknologi dit arbejdsliv positivt eller negativt?

Kilde: FH's survey om arbejdsliv, 2019.

Teknologi er velkommen på danske arbejdspladser

De danske lønmodtagere ser helt overordnet positivt på ny teknologi. Omkring 3 ud af 4 svarer, at ny teknologi påvirker arbejdslivet positivt, mens kun hver tiende ser teknologi som noget negativt.

Denne holdning er bredt forankret hos både offentligt og privatansatte lønmod-

tagere. Ser man på tværs af uddannelsesgrupper, er der en klar overvægt af positivt stemte. Blandt ufaglærte og faglærte er det ca. 2/3, der mener, at ny teknologi påvirker arbejdslivet positivt, mens det kun er hver tiende, der ser det som noget negativt.

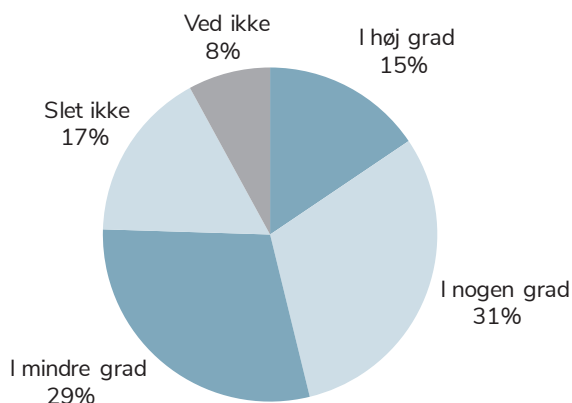
Automatisering og digitalisering kan gøre arbejdslivet bedre

Mange lønmodtagere mærker automatisering som en faktor, der kan forandre arbejdslivet inden for de kommende år. Automatisering forventes i enten høj eller nogen grad at påvirke arbejdslivet over de næste 5 år for næsten halvdelen (46 pct.) af lønmodtagerne.

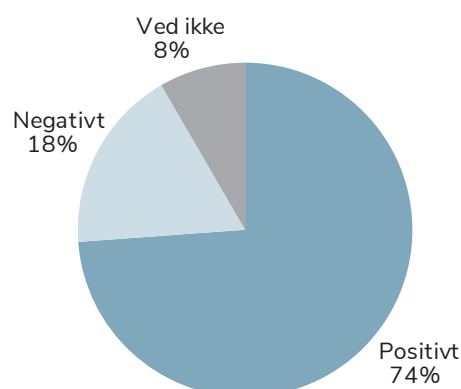
Men selvom automatisering måske lyder som noget, der kan konkurrere med lønmodtagernes arbejdskraft, så betragter langt størstedelen af dem, der forventer at blive påvirket, at det vil gøre arbejdslivet bedre.

3 ud af 4 lønmodtagere, der forventer at blive påvirket af automatisering, ser det som en positiv forandring i arbejdslivet. Hver tiende er i tvivl, mens én ud af fem forventer, at det kan påvirke arbejdslivet negativt.

I hvilken grad vil automatisering påvirke dit arbejdsliv de næste 5 år

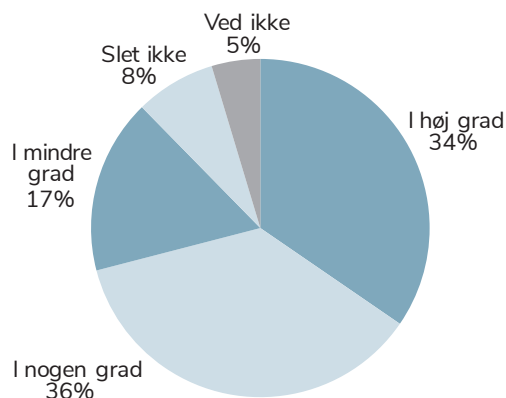

Hvis påvirket – hvordan?

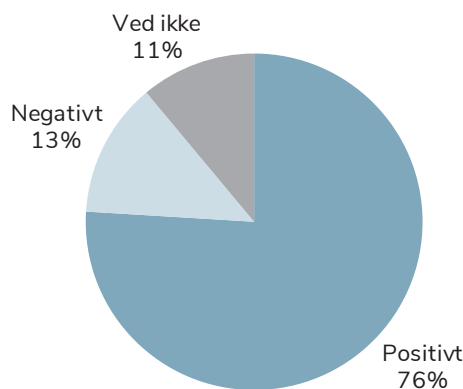

Anm.: Alle 2.727 respondenter har svaret på, i hvilken grad automatisering vil påvirke arbejdslivet. De 1.254 respondenter, der har svaret "i høj grad" eller "i nogen grad", har svaret på, om det vil påvirke positivt eller negativt.
Kilde: FH's survey om arbejdsliv, 2019.

I hvilken grad vil digitalisering påvirke dit arbejdsliv de næste 5 år

Hvis påvirket – hvordan?

Anm.: Alle 2.727 respondenter har svaret på, i hvilken grad digitalisering vil påvirke arbejdslivet. De 1.968 respondenter, der har svaret "i høj grad" eller "i nogen grad", har svaret på, om det vil påvirke positivt eller negativt.

Kilde: FH's survey om arbejdsliv, 2019.

Det samme billede gør sig gældende, når det kommer til digitalisering. Og faktisk i endnu højere grad end, hvad der er tilfældet for automatisering.

7 ud af 10 lønmodtagere har en forventning om, at digitalisering vil påvirke arbejdslivet i høj eller i nogen grad, mens 17 pct. vurderer, at det vil påvirke i mindre grad. Blot 8 pct. forventer slet ikke, at digitalisering vil påvirke arbejdslivet. Det vidner om, at digitalisering er blevet et meget udbredt vilkår på danske arbejdspladser.

Langt de fleste lønmodtagere, hilser digitalisering velkommen med et positivt blik på de forandringer, det fører med sig. Blandt de 70 pct., der mener, at digitalisering vil påvirke arbejdslivet i nogen eller høj grad, mener 76 pct., at det vil føre noget positivt med sig. Og blot 13 pct. ser digitalisering som noget, der kan gøre arbejdslivet dårligere.

Udnyt potentialet ved at investere i mennesker, teknologi og tryghed

Undersøgelsen viser, at der er en stærk vilje til at udnytte potentialet ved ny teknologi, automatisering og digitalisering.

Lønmodtagerne har en udbredt tro på, at det kan give et bedre arbejdsliv, og de er derfor også parate til at omstille sig.

Men når det er sagt, så må man huske på, at der også er en mindre gruppe af lønmodtagere, der ser knapt så positivt på udviklingen. Det kan skyldes mange forhold, fx hvis man befinder sig i et erhverv, hvor lønmodtagerne forventer, at udviklingen kan koste arbejdspladser og lønfremgang.

Derfor skal vi gribe fremtidens muligheder ved en trebenet indsats. For det første skal vi investere i mennesker. I lønmodtagernes kompetencer og muligheder for at udnytte potentialet. For det andet skal vi sikre gode betingelser for, at Danmark er et land, hvor teknologien udvikler sig på alle arbejdspladser. For at sikre fundamentet for øget produktivitet. Og for det tredje skal vi investere i tryghed. For at sikre de bedste rammer for, at alle tør at hoppe med på toget til fremtiden.

Kursuslokale

Investér i mennesker

Manglende planlægning spænder ben for efteruddannelse

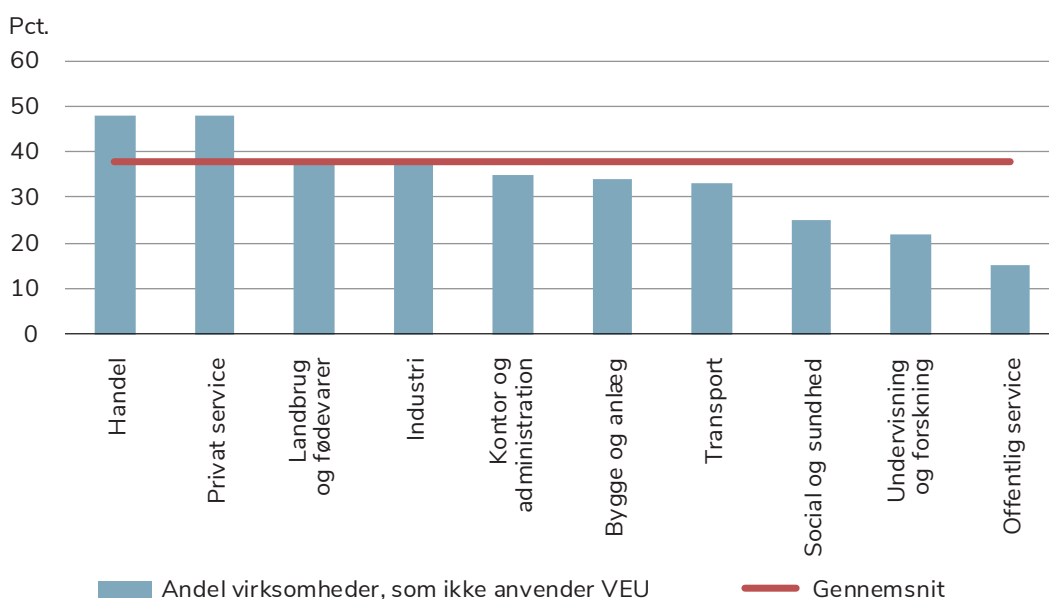
Vi skal vænne os til, at uddannelse ikke kun er noget, vi skal deltage i, mens vi er børn/unge. Hvad enten man ønsker at udvikle sig i sit arbejde, skifte spor eller bevare sit job, er livslang læring nødvendigt. Voksen-, efter- og videreuddannelse (VEU) er nødvendigt for at sikre, at lønmodtagerne står godt rustet både til dagens og fremtidens arbejdsmarked.

'Trepartsaftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse' bidrager med 81 initiativer til at

forbedre rammerne for en øget VEU-ind-sats. Aftalen styrker både drifts- og godtgørelsesvilkårene i efteruddannelsessystemet, og den har gjort det meget mere overskueligt, enkelt og fleksibelt at deltage i efteruddannelse.

Men gode rammer er ikke altid tilstrækkeligt til at ændre adfærden. 38 pct. af virksomhederne svarer, at de ikke benytter sig af offentligt eller privat udbudt VEU. Det fremgår i en analyse af bl.a. virksomheders brug af VEU foretaget i 2017 udarbejdet for Ekspertgruppen for voksen-, efter- og videreuddannelse.

Virksomhedernes anvendelse af VEU fordelt på brancher

Kilde: Epinion 2017: Analyse af individers og virksomheders brug af voksen-, efter- og videreuddannelse, Ekspertgruppen for voksen-, efter- og videreuddannelse.

Der er altså plads til forbedring.

En ny undersøgelse blandt offentlige og private virksomheder foretaget af Epinion for FH viser, at langt flere medarbejdere ville komme på efteruddannelse, hvis virksomhederne satte efteruddannelsen i system – gennem mere formaliseret uddannelsesplanlægning. Det kræver dog en kultur på arbejdspladsen, hvor VEU bliver set som en naturlig del af arbejdslivet og understøttes af ledelsen. Der, hvor ledelsen skaber rammer for VEU, så vil medarbejderne gerne efteruddanne sig – og omvendt.

I undersøgelsen peger virksomhederne på, at formaliseret uddannelsesplanlægning vil være bedst til at overkomme barriererne. Der må derfor stilles øgede krav til planlægning af årets uddannelsesaktiviteter i samråd med medarbejderne, hvis vi skal sikre en proaktiv og velfungerende VEU-kultur på offentlige og private arbejdspladser.

FH foreslår

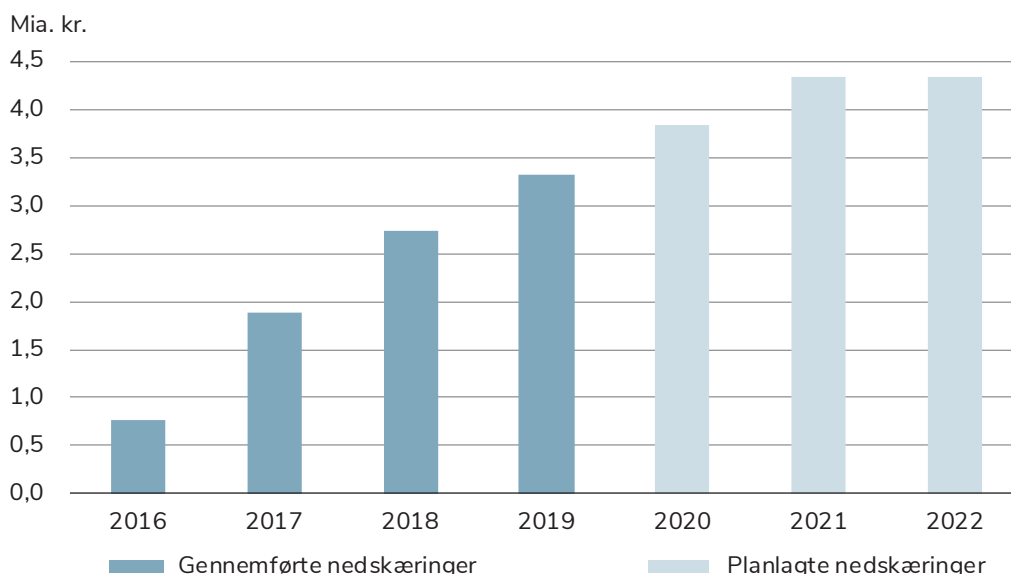
- At årets uddannelsesplanlægning skal tages lige så alvorligt som årets ferieplanlægning på arbejdspladsen, herunder at flere virksomheder motiveres til at arbejde mere systematisk med planlægning af uddannelsesaktiviteter for alle medarbejderne på deres arbejdsplads.
- At formaliseret uddannelsesplanlægning indgår i flere lederuddannelser.

Stop nedskæringer på uddannelsesområdet

Investering i uddannelse giver et godt afkast på flere måder. Når vi investerer i, at mennesker bliver dygtigere, har de lettere ved at få job og oppebære en højere løn. Det er hovedvejen til at sikre et rigt, lige og trygt Danmark.

Men regeringen har valgt at gå en helt anden vej. Den har indført et ompriori-

Årlige nedskæringer på uddannelse i forhold til 2015

Anm.: Opgjort i 2019-niveau. Uddannelse omfatter i denne analyse ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Der er i opgørelsen taget højde for, at omprioriteringsbidraget på erhvervsskolerne ikke videreføres fra 2019 til 2022.

Kilde: AE samt egne beregninger.

teringsbidrag. Det betyder, at erhvervsskoler, gymnasier, erhvervsakademier, professionshøjskoler, voksenuddannelsescentre og universiteter skal spare.

Omprioriteringsbidraget på uddannelser betyder, at vi gradvist investerer mindre i uddannelse hvert år. I årene 2016-2019 har nedskæringerne betydet samlede besparelser på 9 mia. kr., og hvis det fortsætter, vil tallet vokse til over 20 mia. kr. i 2022.

FH foreslår

- At regeringens besparelser på uddannelse afskaffes, herunder omprioriteringsbidraget.

Investeringer i ledige fører til varige job

I disse år giver det god mening at fokusere vores beskæftigelsesindsats på udvikling af arbejdsløses kompetencer. Arbejdsmarkedet stiller nye krav til kom-

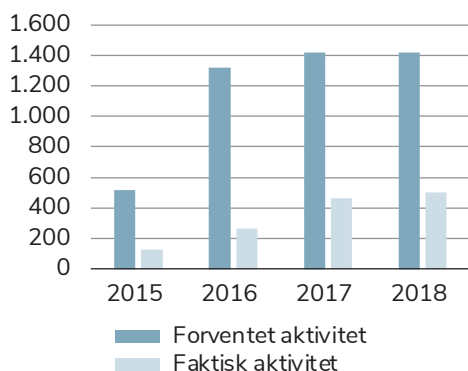
petencer, og virksomheder efterspørger i stigende grad kvalificeret arbejdskraft. Når ledighedsperioden bruges på uddannelse og opkvalificering, står den enkelte stærkere ift. at passe til de nye krav, der stilles, mens virksomhederne får gavn af en kvalificeret og omstillingsparat arbejdsstyrke.

Men uddannelse til ledige kræver investering. Desværre er tidligere gode politiske intentioner om at få mere uddannelse til ledige ikke blevet realiseret. De afsatte penge bliver ikke brugt efter hensigten. Resultatet er, at ledige ikke kommer i uddannelse. Samtidigt har regeringen gennemført besparelser, der forringer kommunernes incitament til at investere i uddannelse og opkvalificering af ledige. I alt forventer regeringen, at kommunerne fremover vil bruge 1 mia. kr. mindre på ledige årligt.

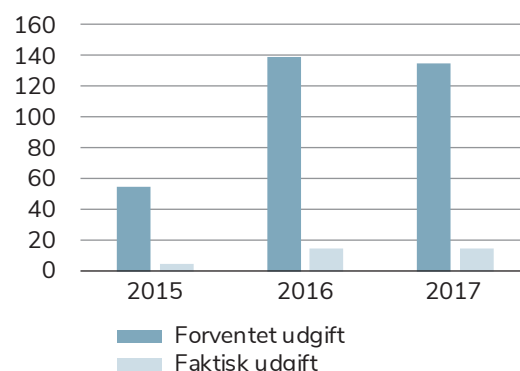
Når både ledige og virksomheder efterspørger flere kvalifikationer, så giver det kun mening at øge investeringerne i uddannelse til ledige.

Forventet og faktisk aktivitet og udgifter ift. uddannelsesløftet

Påbegyndte forløb

Mio. kr.

Kilde: Faktiske udgifter fra STARs årsrapporter. Faktisk aktivitet fra STAR. Forventede udgifter og aktivitet fra finanslov 2015.

FH foreslår

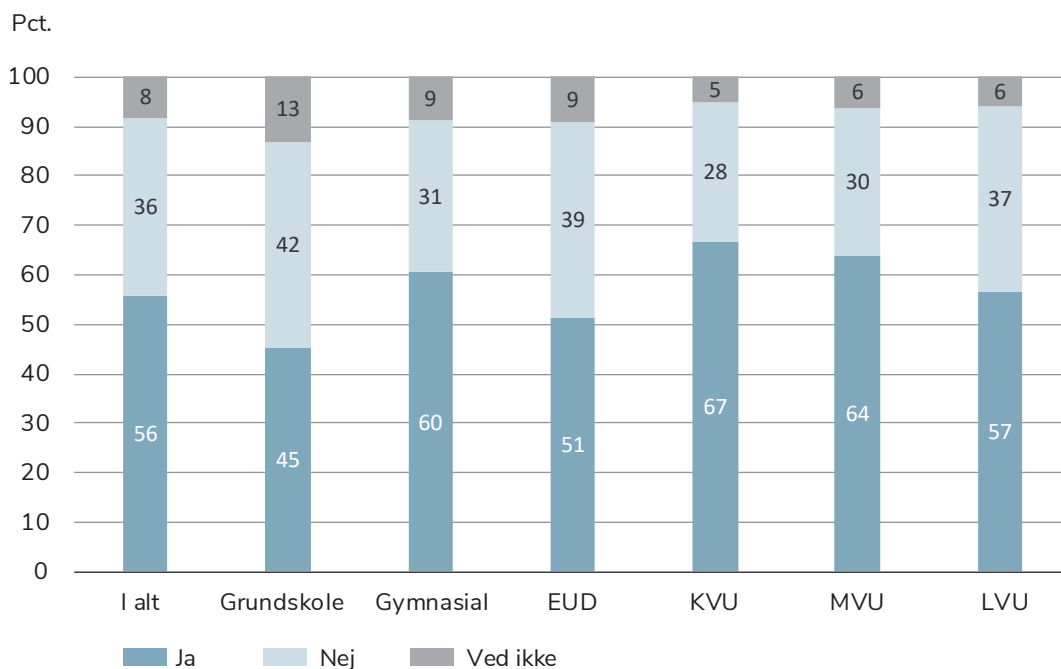
- At besparelserne på kommunernes aktiveringsindsats droppes.
- At styrke rammerne for uddannelsesløftet, herunder hæve den ydelse man får under uddannelse til 110 pct. af dagpengesatsen og sikre, at uddannelsen altid kan gennemføres efter dagpengerettens udløb.
- At tilføre den regionale uddannelsespulje flere midler og udvide den på forsøgsbasis, så 15-20 pct. af midlerne kan anvendes til kontanthjælpsmodtagere.
- At uddannelse kan tælle som forældet, når den enkelte pga. sygdom eller uarbejdsdygtighed ikke længere kan benytte den.
- At beskæftigede faglærte med forældet uddannelse får samme adgang til voksenlærlingeordningen som beskæftigede ufaglærte.

Jobrotationsordningen slår fire fluer med ét smæk

Jobrotationsordningen er skræddersyet til en situation med økonomisk vækst og tegn på mangel på kvalificeret arbejdskraft inden for specifikke faggrupper, som vi ser netop nu. Ordningen opkvalificerer virksomhedernes medarbejdere samtidigt med, at virksomhederne får tilskud til at ansætte en vikar fra arbejdsløshedskøen. På den måde opnås en række positive gevinster med ordningen:

En medarbejder opkvalificeres via efteruddannelse og vender tilbage til virksomheden med styrkede og efterspurgte kompetencer, samtidig med at en arbejdsløs får styrket sine beskæftigelsesmuligheder via berøring med arbejdsmarkedet og erfaringer fra en konkret arbejdsplads. Derudover sikres virksomheden en vikar, så produktiviteten ikke daler, mens deres medarbejder bliver opkvalificeret. Jobrotation resulterer

Har du et ønske om at tage mere efteruddannelse, end du gør lige nu?

dermed i en gevinst for både virksomhederne, medarbejderne, de arbejdsløse og samfundet som helhed. Med andre ord slår jobrotationsordningen fire fluer med ét smæk.

Desværre er det en ordning i frit fald. Vilkårene for jobrotation blev med virkning for 2015 opstrammet så markant, at ordningen reelt blev kvalt. De alt for restriktive vilkår har fået den utilsigtede effekt, at ordningen anvendes i alt for ringe grad sammenholdt med den forventede aktivitet efter opstramningen. Således er den budgetterede udgift til jobrotationsordningen i dag ca. 575 mio. kr. lavere, end udgiften oven på stramningerne af ordningen dengang blev budgetteret til.

Det er et paradoks, når virksomhederne efterlyser mere kvalificeret arbejdskraft, samtidig med at målgruppen for jobrotationsordningen giver klart udtryk for, at de ønsker at tage mere efteruddannelse end de gør netop nu (jf. figur).

Der er derfor brug for at puste nyt liv i jobrotationsordningen.

FH foreslår

- At øge kommunernes refusion for udgifter til jobrotation fra 60 til 100 pct.
- At øge tilskuddet til virksomhederne.
- At skabe et nyt introduktionsforløb på 2 uger, hvor der blandt andet kan være sidemandsoplæring mellem den person, der skal på uddannelse, og den ledige, der skal være vikar.
- At udvide varigheden af et jobrotationsvikariat fra 6 til 12 måneder.
- At give mulighed for at deltage i en voksenerhvervsuddannelse (euv 1).

Investér i teknologi og infrastruktur

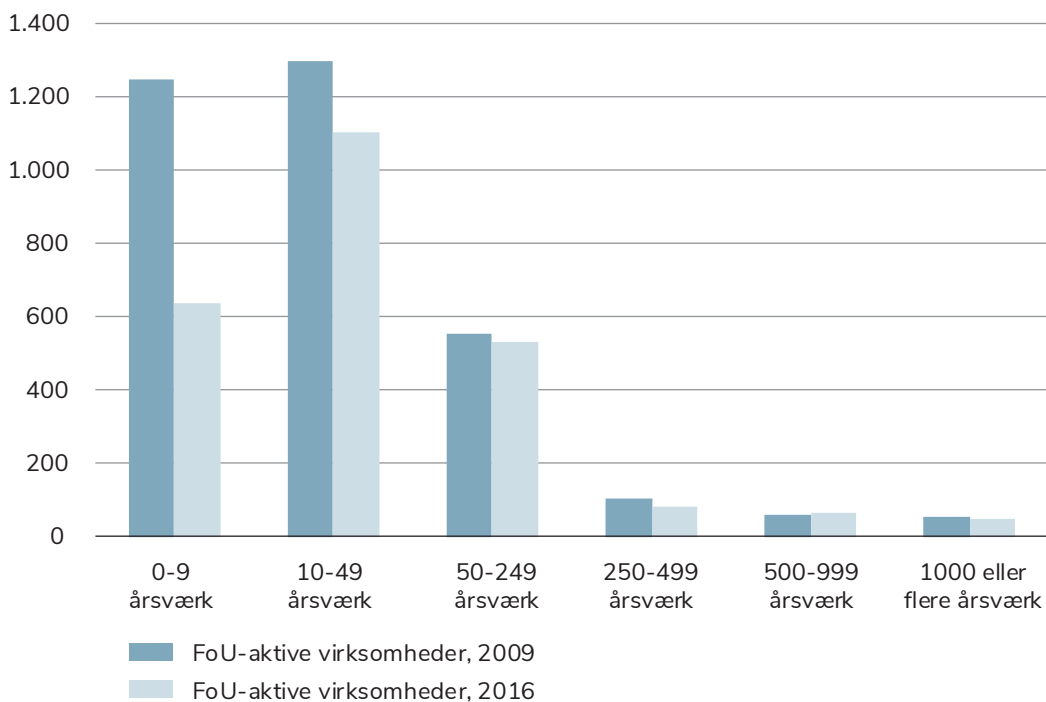
Teknologifradrag til SMV'er

Ny teknologi er et centralt element i at øge samfundets produktivitet. Det har forbedret arbejdsmiljøet, givet flere ordrer i bøgerne og muliggjort lønstigninger til medarbejderne. For mindre virksomheder kan beslutninger om investeringer i forskning og udvikling (FoU) og ny teknologi være komplicerede, fordi man typisk har

sværere adgang til finansiering og er mere følsom over for udsving i likviditeten. Udgifterne til investeringer skal bæres på færre medarbejderes skuldre, når man er en lille virksomhed. Det kan fx ses, når virksomheder med over 100 ansatte bruger mere end dobbelt så mange penge på it pr. medarbejder end mindre virksomheder. Og siden 2010 har it-udgifterne pr.

Forskningsaktive virksomheder fordelt på størrelse, 2009 og 2016

Antal virksomheder

Anm.: Opgørelsen er baseret på faktisk antal virksomheder i forskningsstatistikken. Tallene er ikke vægtet i forhold til, at statistikken er underrepræsenteret for små virksomheder. Den reelle andel af mindre virksomheder er derfor større.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet pba. data fra Danmarks Statistik.

medarbejder stået stille for de mindste virksomheder.

Samtidigt ser vi, at antallet af forskningsaktive virksomheder er faldet med godt en fjerdedel fra 2009 til 2016, og det er især de mindre virksomheder, som falder fra. Et målrettet teknologifradrag for SMV'er kan derfor bidrage til at udligne det teknologiske efterslæb, der præger SMV'er sammenlignet med store virksomheder.

FH foreslår

- At målrette fradragsordningen for virksomheders investeringer i forskning og innovation, så det kun er SMV'er, der er omfattet. Samtidig bør fradraget forhøjes til 125 pct. i stedet for den forhøjelse til 110 pct., som ind-

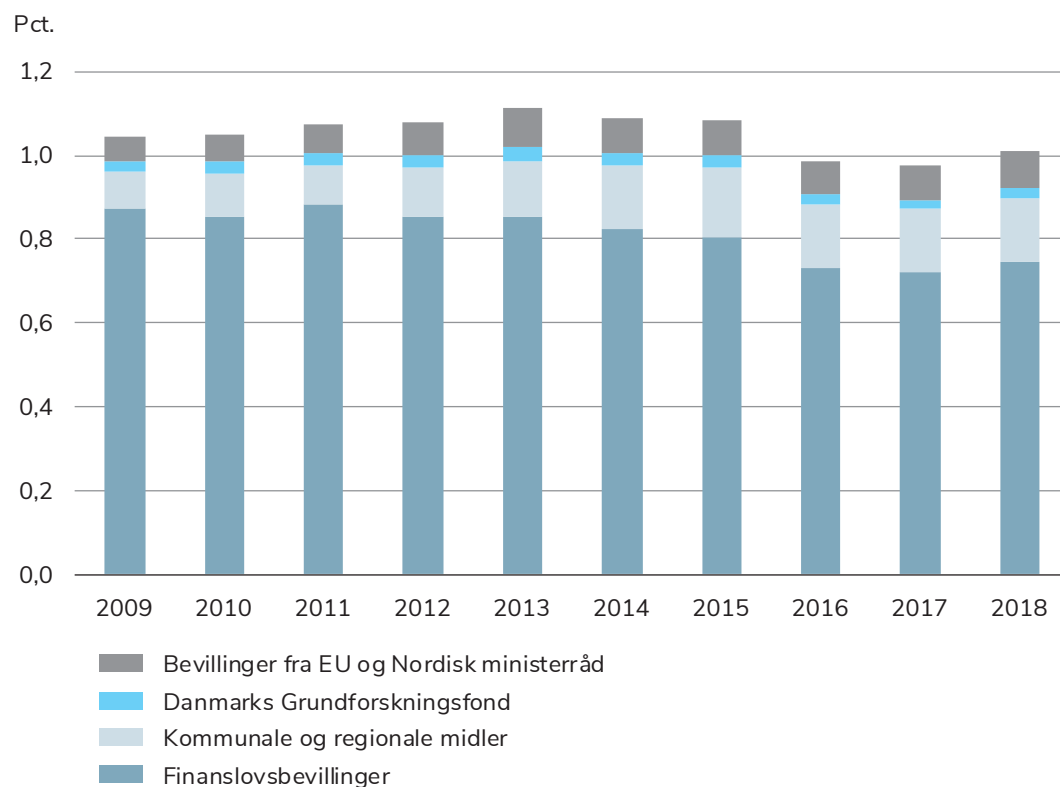
fases gradvist frem mod 2026.

- At forhøje loftet for småanskaffelser til 25.000 kr.
- At indføre en ny afskrivningsprofil for it-aktiver med relativt kort levetid, så de kan afskrives over eksempelvis to eller tre år.

Øgede offentlige investeringer i forskning

Et højt forskningsniveau bidrager til virksomhedernes produktivitet og vores evne til at opfinde løsninger på store samfundsudfordringer. I 2016 og 2017 formåede regeringen ikke engang at bruge 1 pct. af BNP på forskning, som regeringen selv har sat som bundgrænsen. Samtidigt er de statslige investeringer i forskning skrumpet i takt med, at universiteterne har formået at sikre sig

Offentlige forskningsbevillinger som andel af BNP, 2009-2018

flere forskningsmidler fra EU. Når staten holder igen, rammer det også de statslige forskningsfonde. Det betyder mindre forskning og mindre støtte til at udvikle morgendagens løsninger i danske virksomheder. Derfor må vi blive bedre til at se forskning som en investering frem for en udgift.

FH foreslår

- At regeringen hæver ambitionsniveauet og ophæver det loft på 1 pct. af BNP, man reelt har lagt ned over de offentlige forskningsinvesteringer.

Staten som langsigtet investor – etabler Danmark's Investeringsfond

Ny teknologi og viden er centrale drivkræfter for vækst og beskæftigelse. Udvikling af nye teknologier er forbundet med store risici. Risikoen er særlig høj i den allerførste del af udviklingsfasen. Adgang til risikovillig kapital er derfor en nødvendig forudsætning for at få projekterne stablet på benene.

Den private sektor er dog ofte ikke villig til at tage de fornødne risici. Når enderne ikke sammen, bliver udviklingen af de nye teknologier ikke sat i værk, uanset hvor fornuftig økonomien måtte se ud. Konsekvensen er, at langsigtet, tålmodig kapital er en mangelvare.

Men det handler ikke kun om at øge mængden af risikovillig kapital. Vi skal også i højere grad turde sætte retning. Vi skal aktivt sikre, at der udvikles løsninger på de store samfundsmæssige udfordringer som Danmark og resten af verden står overfor. Hvilke innovative løsninger skal der til for at løse klimakrisen, sikre sunde og bæredygtige fødevarer samt bedre helbred og arbejdsmiljø?

Andre lande bruger i stigende grad opskriften i konkurrencen om de gode arbejdspladser. I februar 2019 har Tysklands konservative økonomiminister Peter Altmaier i en ny strategi slået til lyd for, at den tyske udviklingsbank

KfW eller en ny statslig investeringsfond skal fremme nye tyske og europæiske tech-succeser.

Hvis Danmark igen skal gå foran og levere løsningerne på nogle af disse udfordringer, så skal Danmark øge ambitionsniveauet. Gør vi det, vil Danmark og resten af verden kunne undgå store omkostninger senere hen. Store globale samfundsudfordringer betyder også stor global efterspørgsel. Det vil betyde nye, gode job til danske lønmodtagere.

Fællesskabet – staten – må gå forrest og tage ansvaret på sig for, at der udvikles de løsninger, vi som samfund så hårdt har brug for – men som markedet ikke formår at give flyvehøjde.

Derfor skal Danmark's Investeringsfond etableres. Fonden skal investere i fremtidens teknologier – fx inden for klima, miljø, digitalisering eller sundhed – til gavn for det danske samfund, herunder virksomheder og lønmodtagere. Konkret vil samfundet dermed blive medejer af den nye generation af teknologier og viden. Fonden bør med tiden generere et afkast, der kan geninvesteres og gøre fonden selv bærende såvel som give et udbytte. Det statslige kapitalindskud vil derfor være en finansiel transaktion, hvilket betyder, at etableringen ikke vil påvirke den offentlige strukturelle saldo. Etableringen af Danmark's Investeringsfond skal ses i et samlet hele med Vækstfonden og Den Grønne Investeringsfond for at sikre et stærkere fokus på at understøtte langsigtede investeringer, for at kunne fremme løsninger på flere samfundsmæssige udfordringer. Fonden skal styrke fødekæden markant til det finansielle økosystem, hvor også pensionskasserne i stigende grad spiller en vigtig rolle.

FH foreslår

- At staten etablerer Danmark's Investeringsfond.

Ambitiøse investeringer i vedvarende energi og energieffektivitet

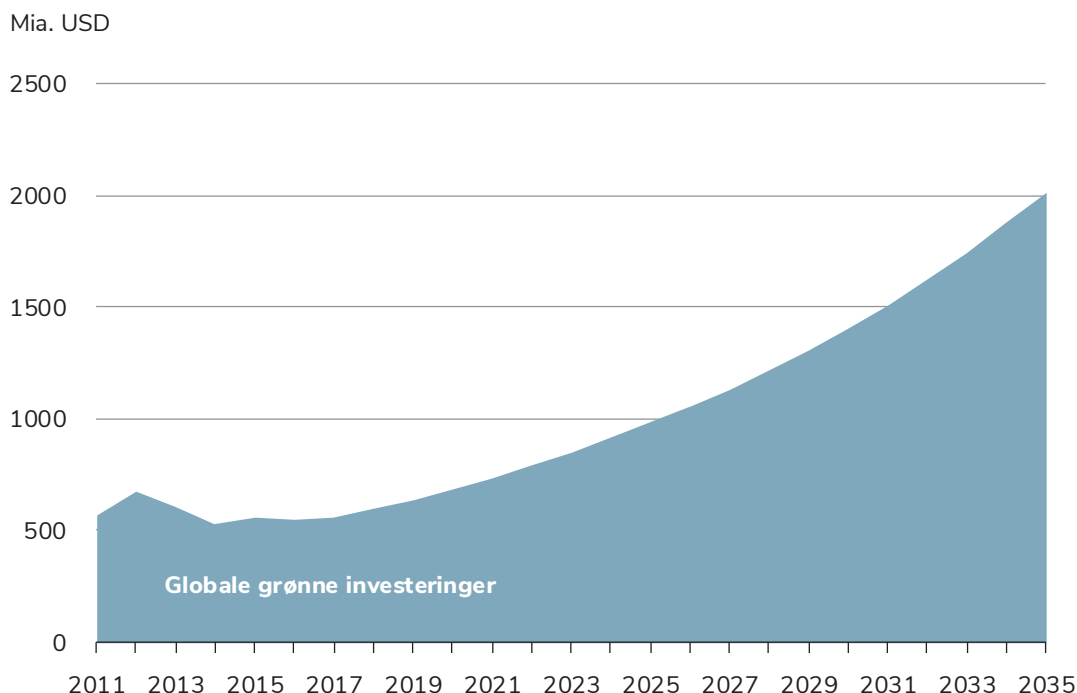
Behovet for at omstille til grøn energi og bæredygtighed går på tværs af alle brancher i den private sektor. Men også den offentlige sektor vil i stigende grad skulle håndtere bæredygtige processer og møde krav om ressourceeffektivitet m.v. Det store vækstpotentiale i den grønne omstilling er derfor relevant for hele vores samfund og kan på sigt komme alle lønmodtagere til gavn. For at indfri vækstpotentialet må vi udvikle – ikke afvikle – de sektorer, der udleder mest drivhusgas. For vores varer bliver ikke grønnere af, at vi lukker danske fabrikker for blot at købe de samme produkter fra mere forurenende fabrikker i andre lande. Det er vigtigt at huske på, når man diskuterer

de virkemidler, der skal drive den grønne omstilling frem.

Det Internationale Energiagentur (IEA) vurderer, at implementeringen af Parisaftalen vil kræve globale investeringer for \$ 23.260 mia. frem mod 2035. Beløbet svarer til knap 3100 kombinerede vej- og jernbaneforbindelser over Kattegat.

Hvis Danmark går forrest, vil vi derfor både bidrage til den grønne omstilling og sikre Danmark en større konkurrencefordel på det voksende marked for grønne produkter. Målet er en socialt retfærdig omstilling, der lever op til Parisaftalen og skaber nye, grønne job. Det er afgørende, at omstillingen styrker danske lønmodtagere såvel som danske virksomheder.

Globale grønne investeringer fra 2011-2017, samt forventet stigning frem mod 2035

FH foreslår

- At Danmark skal arbejde for, at EU stiler efter den mest ambitiøse målopfyldelse af Parisaftalen fra 2015 på 95 pct. reduktion af drivhusgasser. Aftalen pålægger EU en samlet reduktion på 80-95 pct. inden 2050. For at nå det, må man hæve det europæiske delmål for 2030, da det ikke engang muliggør et 80 pct. reduktionsmål.
- At Danmark skal gå forrest og opstille mere ambitiøse mål for vedvarende energi for 2030 og 2040, som sikrer, at vi lever op til Parisaftalen. Det vil skabe flere grønne job. Målene skal nås ved at udvikle – ikke afvikle – de sektorer, der udleder mest drivhusgas.
- At vedtage en ny ambitiøs strategi for energieffektivisering. Strategien skal sikre en troværdig reduktionssti mod 2050, ikke blot EU's mål for 2030. Strategien skal også fremme bedre indeklima til gavn for arbejdsmiljø, indlæringsevne m.v.
- At udarbejde en strategi for genanvendelse af affald og brug af bæredygtig biomasse med konkrete målsætninger for 2030, der understøtter Parisaftalen.
- At udarbejde en langsigtet masterplan for grøn transport og god infrastruktur, der sikrer øget mobilitet og indfrielse af Parisaftalen. Masterplanen skal være en rullende 10-årsplan.
- At udarbejde en strategi for, hvordan Danmark fortsat kan være ledende i eksport af fødevarer med et relativt lavt klimaaftryk. Vejen frem er derfor at udvikle – ikke afvikle vores fødevarerproduktion.
- At udarbejde en samlet plan for, hvordan man i højere grad kan støtte indkøb af grønne løsninger, styrke adgangen til risikovillig kapital markant, afsætte flere midler til forskning i grønne teknologier, styrke eksportfinansiering via EKF og fremme system-

eksport og efteruddannelse, der letter den grønne omstilling.

- At sikre en socialt retfærdig grøn omstilling. Fordelingsmæssige konsekvenser, der øger uligheden, bør kompenseres.

Masterplan for grøn transport og god infrastruktur

Bedre infrastruktur og kollektiv transport vil gøre det nemmere for den enkelte at komme til og fra arbejde, og for virksomhederne at sælge varer og tjenester. Danske lønmodtagere og selvstændige bruger tilsammen, hvad der svarer til 142.000 årsværk som bilførere ifølge transportvaneundersøgelsen 2006-2016 fra Transport DTU. Det kunne potentielt have været omsat til 72,6 mia. kr. i produktion, svarende til ca. 3,7 pct. af BNP (2015-niveau). Ethvert tiltag, der kan være med til at reducere transporttiden, kan dermed være med til at indfri dette potentiale.

Trængslen forventes at stige med 61 pct. for bilister og deres passagerer fra 2015-2030, særligt i og omkring de større byer. Dette vil kunne afhjælpes med investeringer i kollektiv transport ifølge Transportministerens ekspertgruppe Mobilitet for Fremtiden, der afrapporterede i marts 2018.

Transportsektoren spiller også en helt afgørende rolle for at opnå det drivhusgas-reduktionsmål, som Danmark har påtaget sig med Parisaftalen. Alene med de eksisterende EU-mål skal Danmark nedbringe de ikke kvote-belagte udledninger (fra "bønder, biler og boliger") med 39 pct. i 2030 set i forhold til 2005. Derfor er der behov for, at vi i langt højere grad tænker vores investeringer i infrastruktur sammen med behovet for at reducere vores klimaaftryk i transportsektoren.

Det er ikke sket i tilstrækkelig grad i den aftale, som regeringen indgik med DF i marts 2019 om infrastruktur. Det bør der rettes op på i et bredere forlig med flere

af Folketingets partier. Hvis Danmark går forrest, er der potentiale for både at øge mobiliteten og skabe nye, grønne job.

FH foreslår

- At udarbejde en langsigtet masterplan for grøn transport og god infrastruktur, der sikrer øget mobilitet, og at ambitiøse planer om fossilfrit samfund kan indfries. Masterplanen skal være en rullende 10-årsplan, som skaber sammenhæng og overblik.
- At målrette investeringer mod infrastrukturprojekter med højest samfundsøkonomisk effekt, så de bedste planer om at udbygge vej- og jernbanenet prioriteres først.
- At opprioritere investeringer i kollektiv trafik – start med at realisér Togfondens timemodel og elektrificér jernbanenettet. Cykelinfrastrukturen bør også forbedres.
- At elektrificere bilparken – lav ambitiøs plan for udfasning af diesel- og benzinbiler og gør det mere attraktivt at eje elbiler. Lad den offentlige sektor gå forrest. Udbred brugen af bæredygtige biobrændstoffer i tung transport og i flytrafik.
- At udnytte nye teknologier og giv plads til at eksperimentere med nye løsninger.
- At fordelingsmæssige konsekvenser, der øger uligheden, bør kompenseres.

Investér i tryghed

Indfør et ulighedsstop

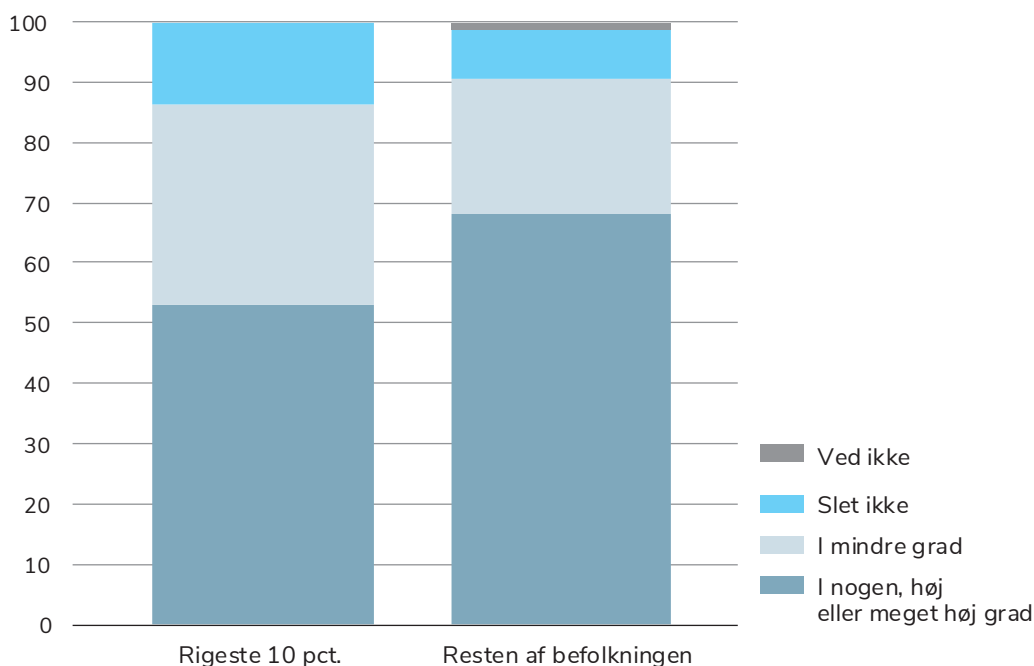
Uligheden stiger i Danmark, og det har den gjort længe. Indkomsten for de rigeste brager derudaf, mens de fattigste har fået færre penge mellem hænderne gennem de sidste ti år. En udvikling, der har været understøttet af en lang række politiske reformer, der har øget uligheden.

Det er selvfølgelig i orden, at nogen tjener flere penge end andre – hvis de vel

at mærke stadig også bidrager til fællesskabet. Men hvis afstanden mellem rig og fattig bliver for stor, så svækker det tilliden, trygheden og sammenhængskraften i vores land. Det går ikke. Det er ikke bare en holdning, der er udbredt blandt landets fattigste. Over halvdelen af personerne i den mest velhavende tiendedel mener, at uligheden mellem rig og fattig er et problem i Danmark.

I hvilken grad oplever du, at uligheden mellem rig og fattig er et problem i Danmark?

Andel pct.

Anm.: Undersøgelsen er baseret på 2.969 respondenter.
Kilde: FH's survey om arbejdsliv, 2019.

Det er tid til at sætte en ny kurs. I stedet for det enøjede fokus på pisk i bunden og gulerødder i toppen bør vi samle kræfterne om politiske reformer, der modvirker den stigende ulighed.

FH foreslår

- At indføre et ulighedsstop, der skal forpligte politikerne på at føre en politik, der ikke øger uligheden.
- At nedsætte en ulighedskommission, der skal gøre os klogere på årsagerne til den stigende ulighed og finde nye veje til at mindske uligheden.

Styrk trygheden på arbejdsmarkedet

Det danske arbejdsmarked har haft stor gavn af flexicurity-modellen og trygge lønmodtagere, der har taget chancer og hurtigt har kunnet omstille sig til et skiftende arbejdsmarked. I en tid, hvor arbejdsmarkedet er under forandring, og der stilles nye krav til kompetencer og kundskaber hos alle lønmodtagere, er Danmark godt rustet med en stærk flexicurity-model. Men det kræver, at vi

værner om den. Den danske flexicurity-model er imidlertid truet, fordi sikkerhedsnettet er svækket.

Dagpengene sakker bagud år efter år, når man sammenligner med lønudviklingen. Dagpengeniveauet ift. lønniveauet er gradvist faldet over en årrække. Det sætter sig som en utryghed hos dagpengemodtagerne. Halvdelen af arbejdsløshedsforsikrede lønmodtagere er utrygge ved dagpengesystemet. Figuren nedenfor viser, at hver anden dagpengemodtager er utryg ift. den økonomiske sikring, som dagpengesystemet giver.

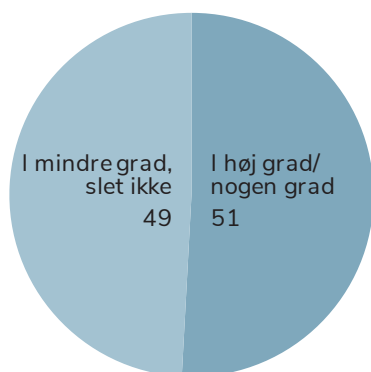
Utrygheden skader vovemodet hos den enkelte til at kaste sig ud i nye udfordringer og er med til at skabe et mere rigidt og ufleksibelt arbejdsmarked. Derfor er en investering i trygheden for den enkelte også en investering i et mere omstillingsparat og rigt samfund. Det kræver en styrkelse af dagpengene.

FH foreslår

- At løfte den maksimale årlige dagpengesats med i alt 13.400 kr. (2018-niveau). Løftet lægges oven på den regulering, der i udgangspunktet er planlagt, og indføres lineært i perioden frem mod 2025.
- At fastholde medlemmernes statsbidrag efter de gældende regler, selvom den maksimale dagpengesats løftes. Det betyder i praksis, at medlemsbidraget skal reguleres med prisudviklingen – og ikke stigningen i dagpengesatsen – frem mod 2025.
- At halvere medlemsbidraget for beskæftigede unge under 25 år, der ikke er omfattet af den eksisterende kontingentfritagelse. Da medlemsbidraget udgør ca. $\frac{3}{4}$ af kontingentet, vil det i praksis betyde, at det samlede kontingent inkl. administrationsbidrag falder med lidt over 2.000 kr. om året eller ca. 37 pct.

Tryghed i dagpengesystemet

I hvilken grad føler du, at dagpengesystemet giver dig tryghed om din økonomiske situation i øjeblikket?

Kilde: LO's baggrundsrapport, 2018: 30 års dagpengeforringelser.

Bedre arbejdsmiljø

Et sundt og sikkert arbejdsmiljø er et højt prioriteret krav for FH-lønmodtagerne, og skiftende regeringer har da også sat ambitiøse mål for et bedre arbejdsmiljø. Målsætningerne i den nationale arbejdsmiljøstrategi er et fald i andelen af psykisk overbelastede og andelen af beskæftigede med muskel- og skeletoverbelastninger med 20 pct. frem mod 2020.

Desværre går det den forkerte vej med danskernes arbejdsmiljø. De politiske mål er milevidt fra at blive realiseret. Andelen af fysisk og psykisk overbelastede ligger på et højt og svagt stigende niveau, og årligt anmeldes mere end 40.000 arbejdsulykker. Kurven er ikke knækket.

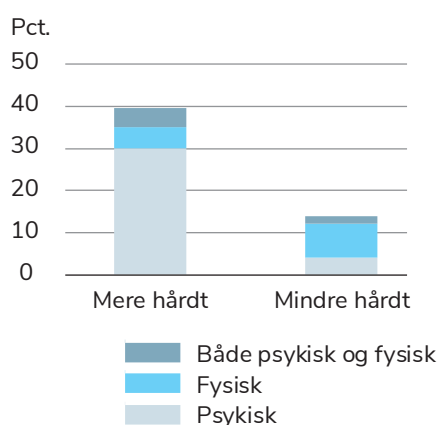
For lønmodtagerne er der heller ikke udsigt til forbedringer. Tværtimod, ser fire ud af ti lønmodtagere ind i et forværret arbejdsmiljø i de kommende 5 år. Omvendt forudser kun hver syvende

lønmodtager sit arbejdsmiljø forbedret fremover.

Heller ikke bevillingerne til Arbejdstilsynet afspejler målsætningerne. Siden 2015 er den årlige bevilling faldet med 100 mio. kr., og i perioden 2007 til 2019 er bevillingerne til tilsyn med arbejdsmiljø faldet med 192 mio. kr. Det kan aflæses direkte i form af langt færre ansatte, langt færre kontrolbesøg og langt færre udstedte påbud. Siden 2015 er antallet af tilsynsførende reduceret med mere end 20 pct.

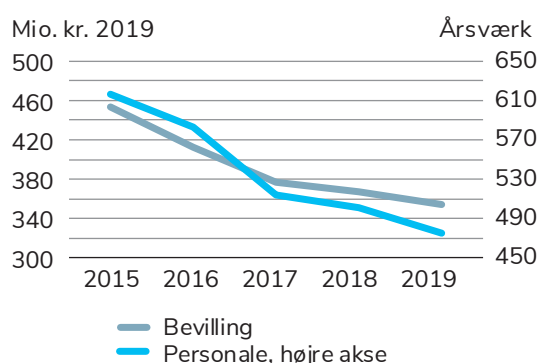
Det har konsekvenser. Langt færre arbejdsmiljøovertrædelser opdages, sanktioneres og udbedres. Endvidere har Arbejdstilsynet kun ressourcer til at undersøge under halvdelen af klagerne om dårligt arbejdsmiljø. Det er ikke i orden. Et opkald til Arbejdstilsynet er ofte sidste udvej for lønmodtageren – et opkald, der kan handle om liv, førlighed og uarbejdsdygtighed.

Forventning til arbejdsmiljø

Anm: Spørgsmål: Hvordan forventer du, at dit arbejdsmiljø udvikler sig de næste 5 år?
Kilde: FH's Survey om arbejdsliv, 2019.

Bevillinger til Arbejdstilsynet

Anm.: Bevillinger til Arbejdstilsynets tilsyn med arbejdsmiljø, dvs. midler til myndighedsindsatsen mod social dumping indgår ikke.
Kilde: Folketingets Beskæftigelsesudvalg, svar på spørgsmål 253 og 286, alm. del, 2018-19, samt svar på spørgsmål 281, alm. del 2017-18,

Dette sættes yderligere i skarpt relief af den lange række reformer, som hæver tilbagetrækningsalderen markant de kommende år. Hvis alle lønmodtagere – også dem med fysisk og psykisk krævende job – skal være i stand til at blive længere på arbejdsmarkedet, så kræver det bedre arbejdsmiljø, så nedslidning og udstødning fra arbejdsmarkedet undgås.

Hver femte lønmodtager, dagpenge-modtager eller langtidssyg føler sig enten fysisk eller psykisk nedslidt, og over halvdelen af de nedslidte mener, at der er forhold i deres arbejdsliv, som gør det vanskeligt at holde helt til pensionsalderen.

Stigende pensionsalder og et bedre arbejdsmiljø skal derfor gå hånd i hånd. Det er afgørende, at der er en stærk arbejdsmiljøindsats som forudsætning for at arbejde længere. Det var der en bred politisk erkendelse af ved indgåelsen af velfærdsaftalen fra 2006. Det førte bl.a. til oprettelsen af Fonden til Forebyggelse og Fastholdelse for at styrke arbejdsmiljøet i nedslidningstruede brancher. Fonden råder aktuelt over 1,2 mia. kr., men udbetaler ikke længere penge. De midler, der allerede er prioriteret til at styrke arbejdsmiljøet, skal ud at virke.

Et oplagt sted at starte er at øge virksomhedernes brug af arbejdsmiljørådgivning. Det er paradoksalt, at arbejdsmiljøet ikke er godt nok på de danske arbejdsplader, når der i virkeligheden er meget viden om, hvad der skal til for at løse arbejdsmiljøproblemerne. Men alt for ofte, når den viden ikke virksomhederne.

Offentlige og private virksomheder peger selv på utilstrækkelig viden som en af de primære udfordringer for deres arbejdsmiljøindsats, og størstedelen peger desuden på vejledning og rådgivning, som de bedste værktøjer til at fremme et godt arbejdsmiljø. Autoriserede arbejdsmiljørådgivere er en central aktør, der kan hjælpe offentlige og private virksomheder med at oversætte regler og

viden til konkrete løsninger. De bruger bare kun i meget begrænset omfang arbejdsmiljørådgivere.

Det står i kontrast til konklusionen i Hvidbog om Arbejdsmiljørådgivning fra 2015 om, at arbejdsmiljørådgivning har et betydeligt potentiale for at bidrage til at løse arbejdsmiljøproblemerne i Danmark, særligt blandt små og mindre offentlige og private virksomheder.

FH foreslår

- At øge Arbejdstilsynets årlige bevil-linger til tilsyn med arbejdsmiljø med minimum 100 mio. kr., og bevillingen skal mindst holdes konstant over de næste fem år.
- At de 1,2 mia. kr. der står i Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse frigives og investeres i arbejdsmiljøforbedren-de initiativer.
- At der etableres en rådgivningspulje som medfinansierer virksomheder-nes udgifter, og som hjælper mindre offentlige og private virksomheder til at omsætte generel viden og regler til konkrete arbejdsmiljøløsninger. Der afsættes årligt 100 mio. kr. fra Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse til puljen.

**FAGBEVÆGELSENS
HOVEDORGANISATION**

Islands Brygge 32D
2300 København S
www.fho.dk